

Merialuesuunnittelun tilannekuva

Varsinais-Suomen liitto | Maakuntahallitus 28.8.2023 | Heikki Saarento

Suomen Merialuesuunnitelma 2030

MERIALUESUUNNITTELU

Tällä sivustolla esitellään **Suomen Merialuesuunnitelma 2030** ja siihen liittyvä tausta- ja selvitysaineisto. Merialuesuunnitelma koostuu viidestä eri osasta, joihin voit tutustua alla olevien linkkien kautta.

MERIALUE-SUUNNITTELU

Suunnittelun lähtökohdat, ekosysteemiäheystymistapa ja prosessikuvaus.

SKENAARIOT

Merialueiden mahdollisia vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia vuoteen 2050

VISIOT

Merialueiden kestävä käytön visio 2050 ja toimialakohtaiset tiekartat 2030

SUUNNITELMA

Merialuesuunnitelma Suomen kolmelle suunnittelualueelle

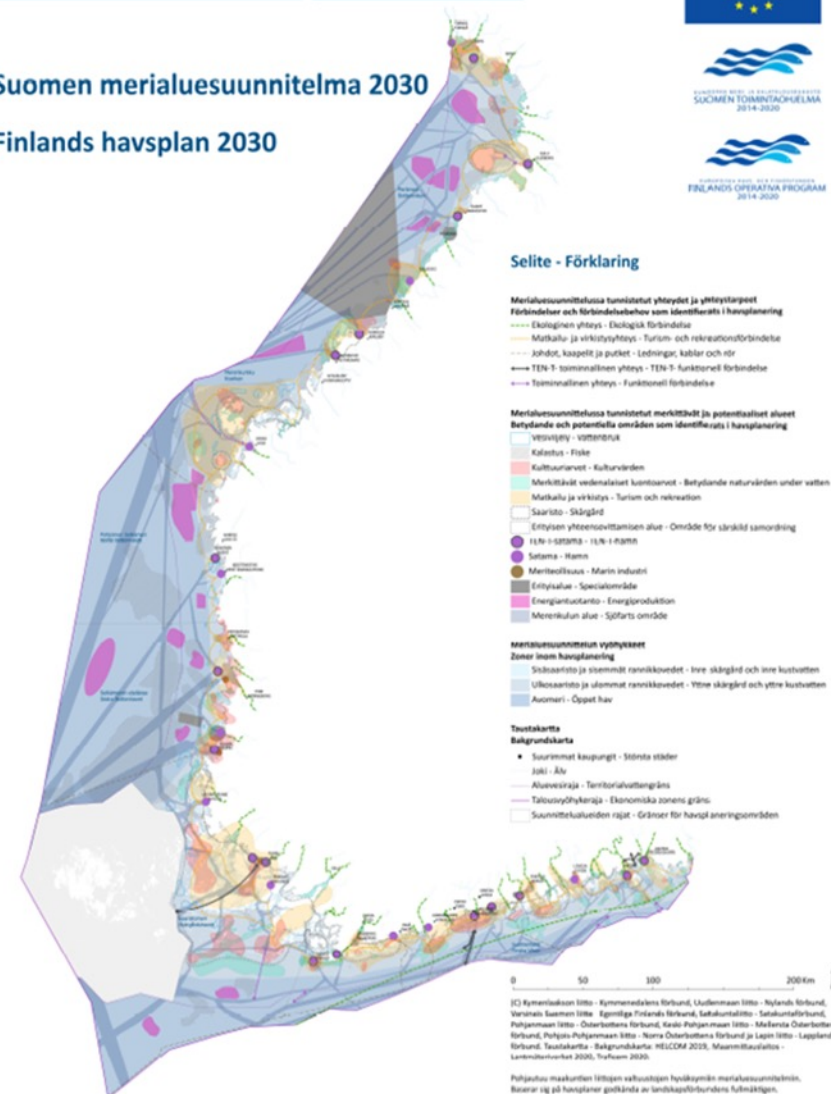
VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

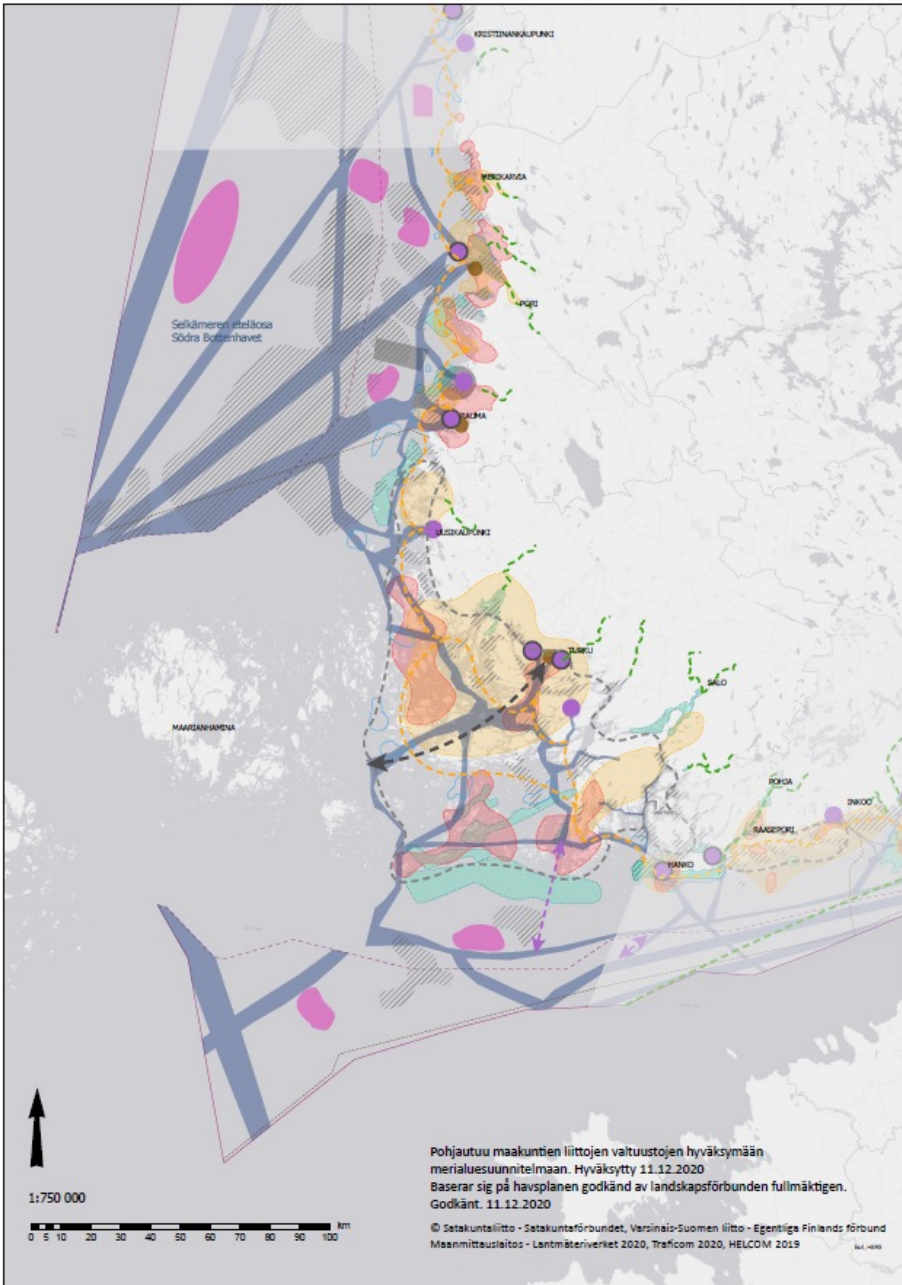
Merialuesuunnitelman välillisten vaikutusten arviointi

Suomen merialuesuunnitelma 2030

Finlands havsplan 2030

Saaristomerén ja Selkämerén eteläosan merialuesuunnitelma 2030

Havsplan 2030 för Skärgårdshavet och södra Bottenhavet

Selite - Förklaring

Merialuesuunnittelun vyöhykkeet - Zoner inom havspaneringen

- Sisäsaaristo ja sisemmät rannikkovedet - Inre skärgård och inre kustvatten
- Ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet - Yttre skärgård och yttre kustvatten
- Avomeri - Öppet hav

Merialuesuunnittelussa tunnistetut merkittävät ja potentiaaliset alueet - Betydande och potentiella områden som identifierats i havspaneringen

- Saaristo - Skärgård
- Satama - Hamn
- TEN-T-satama - TEN-T-hamn
- Meriteollisuus - Marin industri
- Vesiviljely - Vattenbruk
- Kalastus - Fiske
- Energiantuotanto - Energiproduktion
- Merenkulun alue - Sjöfartsområde
- Matkailu ja virkistys - Turism och rekreation
- Kulttuuriarvot - Kulturvärden
- Merkittävät vedenalaiset luontoarvot - Betydande naturvärden under vatten
- Erityisalue - Specialområde

Merialuesuunnittelussa tunnistetut yhteydet ja yhteistarpeet - Förbindelser och förbindelsebehov som identifierats i havspaneringen

- Ekologinen yhteys - Ekologisk förbindelse
- Johdot, kaapelit ja putket - Ledningar, kablar och rör
- Matkailu- ja virkistysyhteys - Turism- och rekreationsförbindelse
- ✳ TEN-T- toiminnallinen yhteys - TEN-T-funktionell förbindelse
- ✳ Toiminnallinen yhteys - Funktionell förbindelse

Tausta-aineistot - Bakgrundsmaterial

- Talousvyöhykeraja - Ekonomiska zons grän
- Aluevesiraja - Territorialvattengräns

Pohjautuu maakuntien liittojen valtuustojen hyväksymään merialuesuunnitelmaan. Hyväksytty 11.12.2020
Baserar sig på havspanen godkänd av landskapsförbunden fullmäktigen. Godkänt. 11.12.2020

© Satakuntaliitto - Satakuntaförbundet, Varsinais-Suomen liitto - Egentliga Finlands förbund
Maanmittauslaitos - Lantmäteriverket 2020, Traficom 2020, HELCOM 2019

SAARISTOMERI JA SELKÄMEREN ETELÄOSA (SaSe)

- Varsinais-Suomen liiton maakuntavaltuusto hyväksyi suunnitelman oman merialueensa osalta 7.12.2020
- SaSe merialuesuunnitelma voimassa 14.12.2020
- Suomen Merialuesuunnitelma 2030 voimassa 11.12.2020 alkaen
- Lähetekirje merialuesuunnitelman hyväksymisestä ympäristöministeriöön 3.3.2021
- YM raportoi Suomen merialuesuunnitelma 2030:n hyväksymisestä EU:ta 15.3.2021

TILANNEKUVA

[Ominaispiirreraportti](#)

[Tarinakartta](#)

- KEHITYSKUVA [suunnitelma-sase-kehityskuva](#)
- SUUNNITTELURATKAISUT [suunnitelma-sase-suunnitteluratkaisut](#)

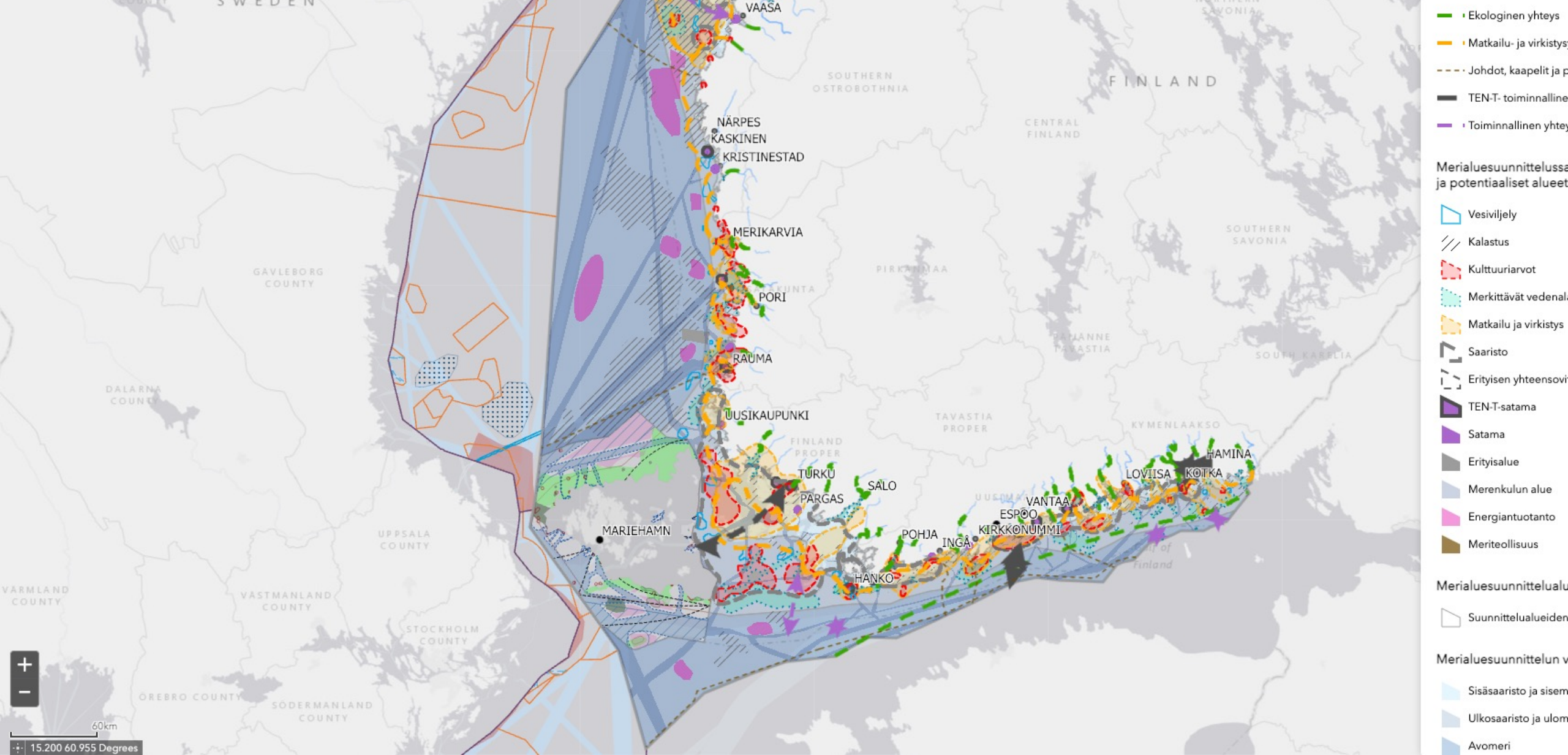
VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

[Tiivistelmä](#)

[Raportti](#)

[SaSe](#)

Find address or place

Legend

Merialueasuunnittelussa yhteystarpeet

- Ekologinen yhteys
- Matkailu- ja virkistys
- Johdot, kaapelit ja p...
- TEN-T- toiminnallinen
- Toiminnallinen yhteys

Merialueasuunnittelussa ja potentiaaliset alueet

- Vesiviljely
- Kalastus
- Kulttuuriarvot
- Merkittävät vedenal.
- Matkailu ja virkistys
- Saaristo
- Erytisen yhteensovi
- TEN-T-satama
- Satama
- Erytialue
- Merenkulun alue
- Energiantuotanto
- Meriteollisuus

Merialueasuunnittelualue

- Suunnittelualueiden

Merialueasuunnittelun v

- Sisäsaaristo ja sisem
- Ulkosaaristo ja ulom
- Avomeri

Map navigation controls: zoom in (+), zoom out (-), and a scale bar showing 60km.

Merialuesuunnittelun tilannekuva 2023 1/2

- Merialuesuunnitelmien ajantasaisuutta tulee asetuksen mukaan arvioida **vähintään kymmenen vuoden välein**.
- Merialuesuunnittelu on adaptiivista suunnittelua, jonka **tulee vastata toimintaympäristön muutoksiin**. Paraikaa käydään keskusteluja suunnitelman päivitystarpeesta ja -aikataulusta, jotta suunnitelmalla voidaan vastata muuttuneeseen tilannekuvaan Suomen merialueilla ja laajemminkin Itämerellä.
- Merialuesuunnittelu on murroskohdassa.
 - Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (2019) velvoittaa EU-maita.
 - Venäjän hyökkäyssodan myötä uusiutuvan energian tuotantotarve ja sen myötä kehityskuva on muuttunut räjähdysmäisesti.
 - Merialueista tulee suojella 30 % (10 % tiukan suojelun piiriin) v. 2030 mennessä, tavoite koskee kaikkia maailman maita. Ennallistamistavoitteet koskevat etenkin rannikkoalueita.
 - Energian- ja ruoantuotannon huoltovarmuus ja omavaraisuus ovat merkittävässä roolissa. Samoin merialueiden turvallisuus mm. meriliikenteen osalta.
 - **EU:ssa merialuesuunnittelu nähdään keskeisenä instrumenttina, jonka avulla ohjataan merialueiden energian- ja ruoantuotantoa, sekä suojelua. Merialuesuunnittelun tulee 'mahdollistaa'.**
- Suomessa tavoitteena on myös synkronoida suunnittelu ajallisesti ja sisällöllisesti aiempaa paremmin meren- ja vesienhoidon suunnittelun kanssa. Suunnitelman päivitys tulee tapahtua viimeistään vuonna 2026.

Merialueiden skenaariot 2050: Kolme vaihtoehtoista tulevaisuuden kuvaa Itämerellä

Tanssia suuryritysten kanssa

Itämeri energian ja kaivannaisten lähteenä

EU on liikkunut markkinaliberaaliin suuntaan ja sääntelyä puretaan. **Yritysten ja kaupunkien intressit ohjaavat kehitystä valtiovaltaa enemmän.** Merialueita hyödynnetään ruuantuotannon lisäksi erityisesti **korkean lisäarvon tuotteiden raaka-aineiksi** yritysten tarpeisiin. Ympäristöpolitiikka on tehotonta eikä fossiilisista polttoaineista päästä eroon toivotulla tavalla. **Merituulivoimaa** rakennetaan globaalin suuryritysten toimesta erittäin laajoina kokonaisuuksina melko sääntelemättömästi. Autonomiset alukset yleistyvät Itämerellä. **Helsinki-Tallinna tunneli rakennetaan** kiinalaisten investointien turvin, mikä vaikuttaa erityisesti matkustajaliikenteeseen. Merilogistiikan määrä kasvaa, myös Jäämerellä (Koillisväylä). Väestö keskittyy Itämeren suuriin kaupunkeihin. **Ilmastopakolaisuus** kasvattaa Itämeren matkustajavirtoja. Itämeri on taantunut ongelmapotilaaksi meren **rehevöitymisen ja hapettomuusongelman pahentuessa kaikilla merialueilla.** Avainlajien- ja yhteisöjen elinolot ovat uhattuina. **Vesiviljely** lisääntyy sen mukaan kun se on kannattavaa ja tuotanto keskittyy entistä suurempiin yksikköihin. Matkailijoiden mielenkiinto kohdistuu Itämeren suuriin kaupunkeihin ja kulttuuriperintöön. **Meriympäristön huono tila vähentää luonto- ja kulttuurimatkailua** saaristossa.

Kannattavasti ympäristön ehdoilla

Itämeri virkistyksen ja elämyksien keitaana

Huoli ympäristön tilasta lisääntyy ja **ilmastokysymykset nousevat politiikan keskiöön.** Kuluttajat ovat ympäristötietoisia ja valinnat ohjaavat myös yrityksiä tarjoamaan kestäviä ratkaisuja. Uusiutuvia energiamuotoja edistetään vahvasti ja **valtio tukee merituulivoiman verkkoliityntää.** Tuotanto on kannattavaa myös kauempana merellä. Liikenteen sähköistymiskehitys ulottuu myös vesille. **Pienkuljetusten määrä lisääntyy,** mikä siirtää kuormitusta mereltä ilmaan ja parantaa myös saariston saavutettavuutta ja palveluja. **Lähiliikenne ja -logistiikka korostuvat.** Ihmiset hakeutuvat entistä enemmän puhtaan luonnon äärelle. **Uudet asumisen trendit sekä muuttunut työelämä lisäävät saariston suosiota** myös asuinpaikkana. Ilmastonmuutoksen haitallinen vaikutus Itämeren sää-oloihin jää odotettua maltillisemmaksi. **Luonnon kalakannat elinvoimaistuvat** ja ammatti- ja vapaa-ajankalastus lisääntyy ympäristön sallimissa rajoissa. **Tiukka ympäristösääntely rajoittaa laajan mittakaavan vesiviljelyn lisääntymistä merellä** ja suljetun vesikierron kalankasvatus yleisty, erityisesti maalla. Rauhallinen ja puhdas ympäristö sekä lisääntynyt palvelutarjonta houkuttelevat **Itämerelle uusia turisteja lähimaista.** Suurin osa matkailusta sijoittuu Saaristomerelle ja ja saaristo- ja luontokohteisiin.

Rajoitusten ja jännitteiden Itämeri

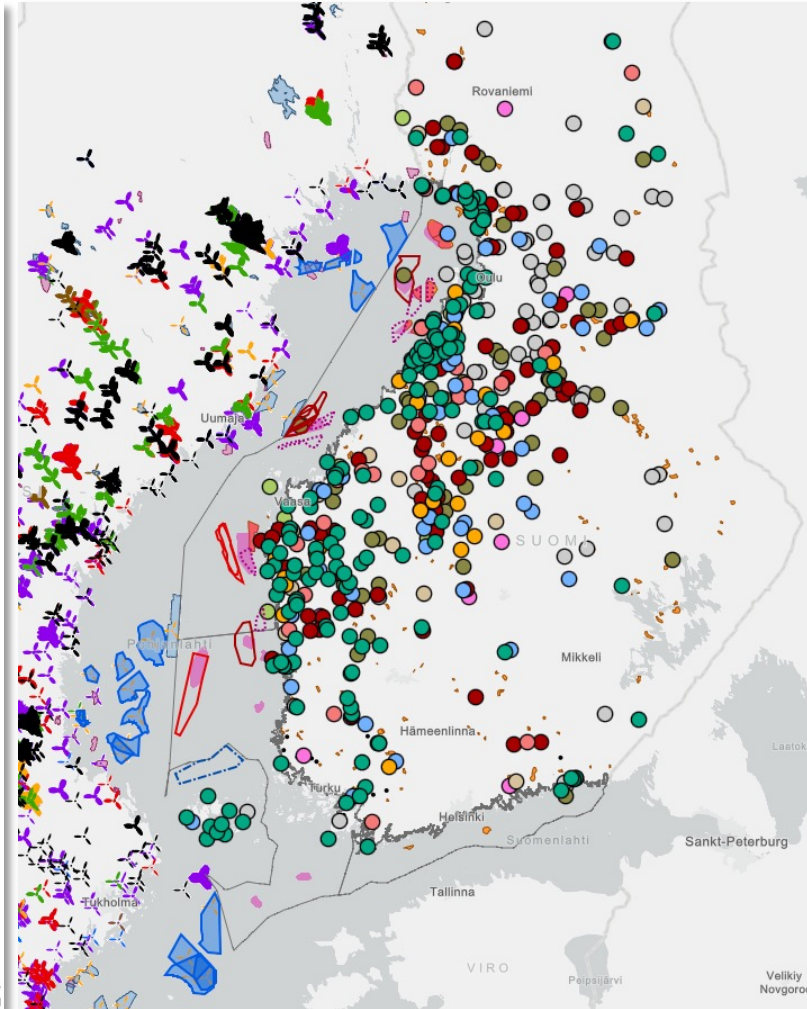
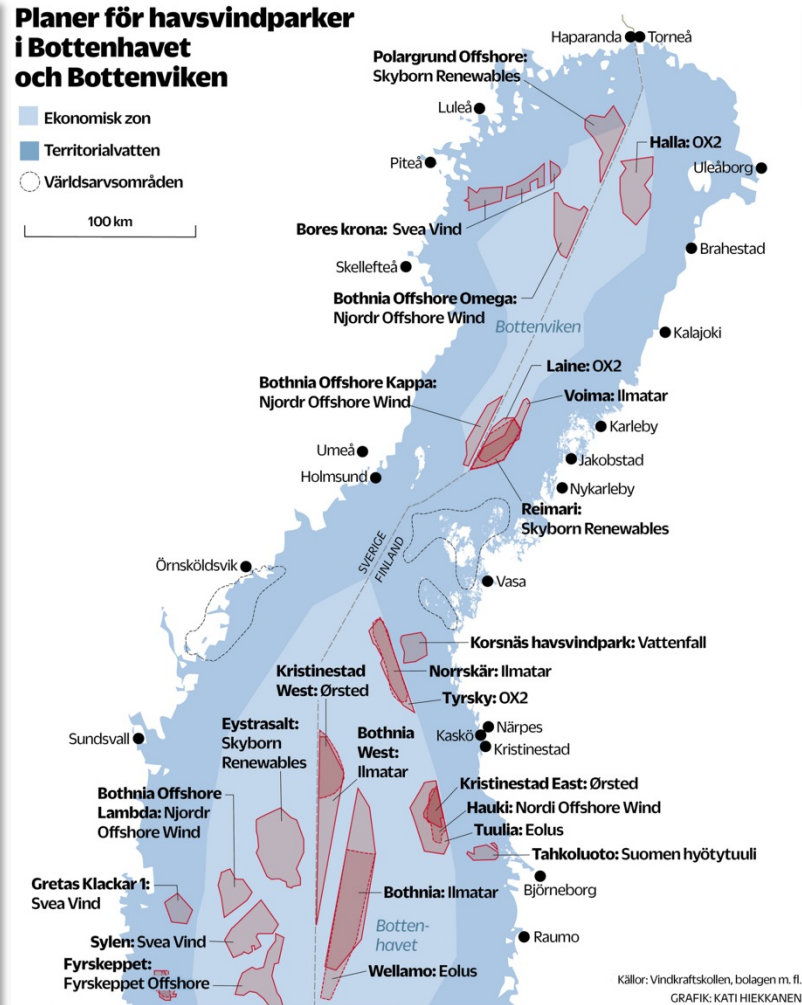
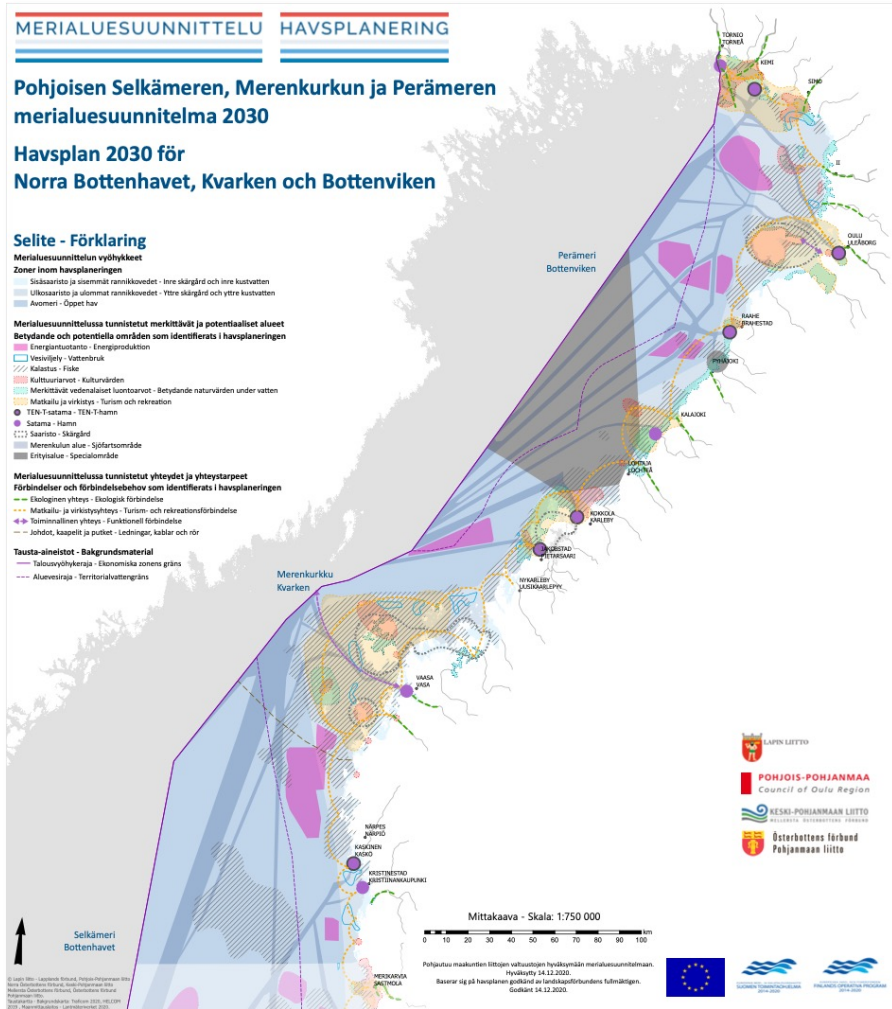
Itämeri vilja-aittana ja strategisena pelikenttänä

Maailman suurvaltojen välinen valtataistelu on yltenyt kauppasodaksi ja **länsimaiden ja Venäjän väliset jännitteet kiristyvät Itämerellä.** Epävakaa turvallisuustilanne vähentää investointeja. EU-maiden välinen yhteistyö lisääntyy ja **unioni tiukentaa ohjaustaan erityisesti ympäristö- ja energiapolitiikan osalta.** Energiaomavaraisuus Euroopan tasolla korostuu ja EU:lle muodostetaan **yhteinen energiaunioni.** Uusiutuvaa energiaa, kuten merituulivoimaa tuetaan ja voimaloita rakennetaan siirtokaapeleiden varrelle. Logististen reittien strateginen merkitys korostuu ja **länsirannikon satamat vahvistuvat.** Matkustajaliikenne erityisesti etelässä vähenee huomattavasti. EU:n sisäinen liikkuvuus kasvaa ja Suomessa suurimmat rannikkokaupungit säilyttävät elinvoimansa. **Saariston infrastruktuuri heikentyy.** Sääoloissa on havaittavissa ilmastonmuutoksen merkkejä, mutta Itämeri on edelleen suotuisa ympäristö monen elinkeinon harjoittamiseen. **Ympäristöyhteistyö Venäjän kanssa on hankalaa,** mikä vaikuttaa negatiivisesti meriympäristön tilaan. **Pyrkimykset omavaraisuuteen proteiinin tuotannossa lisäävät vesiviljelyä** ja tuotanto moninkertaistuu, keskittyen erityisesti Perämerelle ja Saaristomerelle. Matkailu on hankaloitunut ja **lähivirkistys korostuu.** Matkailupotentiaali suuntautuu Perämerelle.

Merialuesuunnittelun tilannekuva 2023 2/2

- Ympäristöministeriön johdolla on päivitetty **Suomen rannikkostrategia**, jossa erityinen huomio on maan ja meren vuorovaikutuksessa ja merialuesuunnitelman toteuttamistoimenpiteiden määrittelyssä sekä skenaarioiden päivityksessä. Kuultavana kesällä 2023.
- Metsähallituksen **Merialueen luonnonvarasuunnitelma** vuosille 2024-2028 luonnos lausunnoilla kesällä 2023. Suora linkki merialuesuunnitteluun ja -suunnitelmaan.
- Ympäristöministeriön saamalla erillisrahoituksella ollaan tarkentamassa merituulivoiman kehittämisedellytyksiä ja kokonaisvaikutuksia vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on **hallittu merituulivoiman kehityskuva**.
- Suunnittelu on jatkunut useissa rannikon maakuntien liittojen yhteisissä **EU-hankkeissa**, joissa arvioidaan eri maiden suunnitelmien sisältöä ja vaikuttavuutta sekä kootaan tietoa mm. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.
- Seuraava merialuesuunnittelukierros, MSP 2.0 käynnistetään maakuntien liitoissa syksyn 2023 aikana nyt, kun EMKVR-ohjelman (Euroopan meri-, kalatalous ja vesiviljelyrahaston) hankerahoitus on varmistunut (MH 19.6.2023 § 91).

Merellinen energiantuotanto

Vasabladet 12.2.2023: Rena gulduschen till vinden i viken

Merituulivoiman tilannekuva

Merituulivoimavuosi 2023

YM:n merituulivoiman edistämistä koskevat lisäselvitykset vihreän siirtymän vauhdittamiseksi merialuesuunnittelussa

Ympäristöministeriö: Tiina Tihlman

1. MeriTV: Merituulivoimatuotannon potentiaalisten alueiden selvittäminen uusilla tiedoilla; mm. korkeilla tuulivoimaloilla ja täydennetyillä ekosysteemitiedoilla.
 - Merituulivoimatuotannon potentiaalisten alueiden päivittäminen uusilla tiedoilla; mm. ekosysteemipalvelujen arvoalueet ml. kulttuuripalvelut (ESPA) ja ilmastonmuutokselle resilientit bright spot-alueet ja lajiston refugia-alueet, ja näkemäanalyysit
2. Merituulivoiman vuorovaikutusfoorumit, liikkeelle energiakärjellä 1–12/2023
 - Alueelliset ja kansalliset yhteistyöpajat suunnittelijoille, merellisille sidosryhmille ja viranomaisille.
 - Sidosryhmäyhteistyömallin rakentaminen 2. suunnittelukierrosta varten.
 - Myöhemmin laajentaminen meripolitiikan vuorovaikutusfoorumeihin.
3. Merellisen energiatuotannon tilanne- ja kehityskuva
 - ml. karttapalvelu, jossa tilallinen ja ajallinen tarkastelu syntyvistä paineista ja konflikteista, ml. ennakoitavat sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset
4. Merialuesuunnittelun vaikuttavuuden ja toimivuuden arviointi sekä merialuesuunnitelmiin sitoutumisen tehostaminen

++ Muita selvityksiä, jotka tukevat merituulivoiman ja merellisen energiantuotannon kestäväää kehityskuva

Ympäristöministeriön merituulivoimaselvitykset 2023 1/2

1. MeriTV (SYKE)

- Hanke “Merituulivoiman kehittäminen Suomen merialueilla” (MeriTV), keskittyy merituulivoimalle suotuisten alueiden aiempaa tarkempaan kartoitukseen, huomioiden merellisiä ekosysteemipalveluja, uusia vedenalaisia luontoaineistoja, sekä ilmastonmuutoksen tuomia haasteita lajiston kannalta.
- Hankkeessa päivitetään aiemmassa tuulivoimatyössä (Virtanen et al. 2022) käytettyjä aineistokokonaisuuksia sosioekonomisista ja ekologisista tekijöistä. Hankkeessa myös huomioidaan uusia aineistoja lajien levinneisyydestä, joka mahdollistaa entistä tarkemmat analyysit merituulivoimalle herkistä alueista luonnon monimuotoisuuden kannalta.
- Hankkeessa tunnistettujen merituulivoimalle soveltuvien alueiden mahdollista päällekkäisyyttä arvioidaan mahdollisten uusien suojelualueiden sijoittumisten suhteen, joka palvelee EU:n Biodiversiteettistrategian keskeisiä tavoitteita. Hankkeessa myös selvitetään päivitettyjen, ja tarkempien aineistojen saatavuutta merinisäkkäistä, vaelluskaloista, lintujen muuttoreiteistä ja saaristolintualueista.
- Hankkeessa päivitetään aiemmassa tuulivoimatyössä (Virtanen et al. 2022) käytettyjä aineistokokonaisuuksia sosioekonomisista ja ekologisista tekijöistä (Taulukko 1). Hankkeessa myös huomioidaan uusia aineistoja lajien levinneisyydestä, joka mahdollistaa entistä tarkemmat analyysit merituulivoimalle herkistä alueista luonnon monimuotoisuuden kannalta.

2. Merituulivoiman vuorovaikutusfoorumit (Gaia Oy) – valtakunnallinen aloitustilaisuus 4.9.2023!

- Hankkeen tavoitteena on edistää merellisten toimijoiden yhteistyötä ja yhteisymmärrystä merellisen energiantuotannon, erityisesti merituulivoiman, yhteensovittamiseksi muiden merellisten toimintojen kanssa, ja vauhdittaa näin merituulivoiman kehittämistä. Tarkoituksena on vahvistaa yhteistyötä ja edistää vuoropuhelua valtion eri hallinnonalojen, merialuesuunnittelijoiden merellisten sidosryhmien ja tutkimuslaitosten välillä. Tavoitteena on myös vahvistaa edelleen valtion merellisten viranomaisten roolia merialuesuunnittelussa ja näiden edustamien toimialojen tarpeiden yhteensovittamista.
- Toimittajan tehtävänä on toteuttaa kansalliset ja alueelliset merituulivoiman vuorovaikutusfoorumit, sekä kehittää vuorovaikutusfoorumeille strukturoitu toteuttamistapa ja menetelmä, joka voidaan vakiinnuttaa vuorovaikutteisen merialuesuunnittelun toimintatavaksi.
- Foorumeissa käsitellään eri toimialojen tarpeita koskien ensisijaisesti merituulivoiman edistämistä merialueella ja sen yhteensovittamista eri toimialojen, kuten merenkulun, kalastuksen ja kalankasvatuksen, matkailun ja virkistyskäytön, ympäristönsuojelun ja meriluonnonsuojelun, kulttuuriympäristön, ja muiden toimintojen kanssa.

Ympäristöministeriön merituulivoimaselvitykset 2023 2/2

3. Merituulivoiman tilanne- ja kehityskuvan kokonaistarkastelu (Sitowise Oy)

- Hankkeen tavoitteena on tarkastella Suomen merellisen energiantuotannon, erityisesti merituulivoiman tilanne- ja kehityskuvaa. Hankkeessa kuvataan Suomen merellisen energiantuotannon ja muiden merellisten toimialojen nykytila, sekä arvioidaan merellisen energiantuotannon, määrällistä ja alueellista kehityskuvaa vuosiin 2035, 2040 ja 2050.
- Tarkastelun kohteena on koko Suomen merialue sisältäen Ahvenanmaan, ja selvityksessä huomioidaan myös muiden Itämeren alueen valtioiden, erityisesti Viron ja Ruotsin, merkittävät merellisen energiantuotannon ja meri-infrastruktuurin hankkeet, jotka voivat vaikuttaa Suomen merelliseen energiantuotantoon ja siihen kytkeytyviin toimialoihin 2035, 2040 ja 2050 mennessä. Vaikka suurin osa suunnitellusta merituulivoimasta keskittyy nyt Pohjanlahdelle, hankkeessa toteutetaan arvio Suomenlahden ja Saaristomeren merellisen energiantuotannon potentiaalista tulevaisuudessa.
- Selvityksessä myös arvioidaan, millaisia synergioita ja toisaalta konflikteja eri kehityskulut voivat tuottaa merituulivoiman ja siihen kytkeytyvien toimialojen välillä, sekä merellisen energiantuotannon ja muiden merellisten toimintojen välillä. Selvityksessä arvioidaan myös odotettujen kehityskulkujen sosiaalisia ja kulttuurisia vaikutuksia.
- Tulevaisuuskuvia tarkastellaan merialuesuunnittelulähtöisesti (MSP-skenaario) ja markkinalähtöisesti (Markkina-skenaario), ja arvioituja synergioita ja ristiriitoja verrataan skenaariokohtaisesti.

4. Merialuesuunnitelman vaikuttavuus, toimivuus ja sitoutuminen suunnitelmaan

- Hankkeessa selvitetään, kuinka **ensimmäinen merialuesuunnitelma** vaikuttaa erityisesti merituulivoiman, ja muiden merellisten toimialojen meren käyttöön. Kuinka suunnitelmassa eri toimiin osoitetut potentiaaliset alueet ohjaavat toimialojen omia toimia sekä muuta alueidenkäytön suunnittelua, ja kuinka merialuesuunnitelmaan sitoutumista voitaisiin tehostaa.
- Merialuesuunnittelun ja -suunnitelman tarkoituksena on sovittaa yhteen eri toimialojen nykyisiä ja tulevia käyttötarpeita eri sidosryhmien tarpeet huomioon ottaen. Suunnitteluun ja suunnitelmaan sitoutumisen selvittäminen ja sen mahdollinen tehostaminen on tärkeää, sillä merialuesuunnitelma ei ole oikeudellisesti sitova. Vaikka suunnitelmat eivät velvoita hankeluvitusta tai kaavoitusta sellaisenaan, ne ovat monipuolisin olemassa oleva usean toimialan aluetarpeita kuvaava instrumentti. Siksi niiden potentiaalinen ohjausvaikutus ja hyöty merellisten toimialojen yhteensovittamiselle on suuri.
- Merialuesuunnittelu lähtee siitä oletuksesta, että hyvin osallistava suunnitteluprosessi ja laaja sidosryhmäyhteistyö sitouttavat mukana olijan huomioimaan suunnitelman omassa toiminnassaan. Hankkeessa selvitetään, kuinka vahvaa suunnitelmaan sitoutuminen on, ja kuinka tätä sitoutumista voidaan edistää seuraavassa merialuesuunnitelmassa ja -prosessissa.
- Hankkeessa verrataan myös Suomen merialuesuunnitteluprosessia muihin valittuihin verrokkimaihin, ja tarkastellaan suunnitelmien sitovuutta ja sitouttamista erityisesti merituulivoiman suunnittelussa.

eMSP NBSR

Co-funded by
the European Union

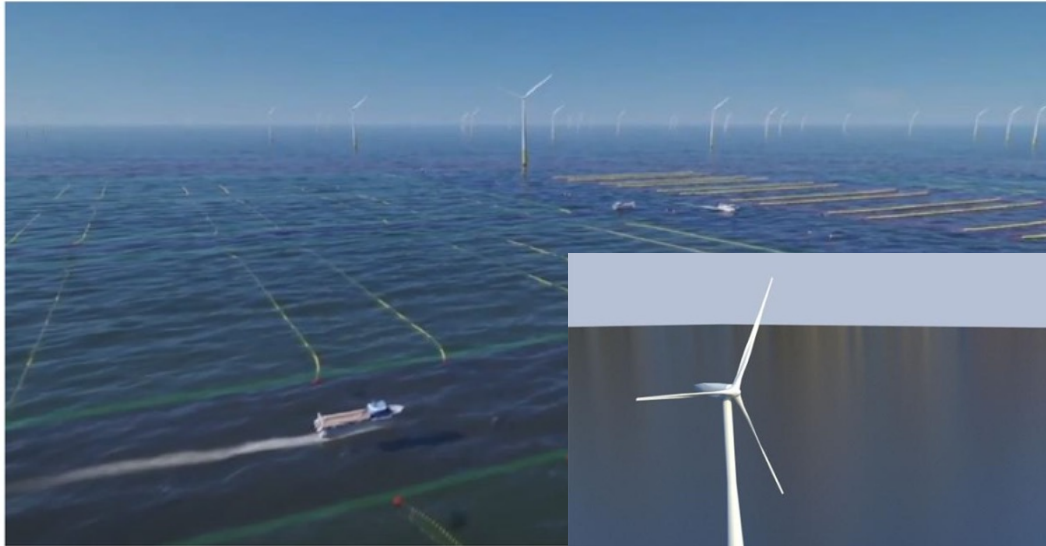

eMSP
NBSR

Emerging Ecosystem-based
Maritime Spatial Planning
Topics in the North and Baltic
Sea Regions

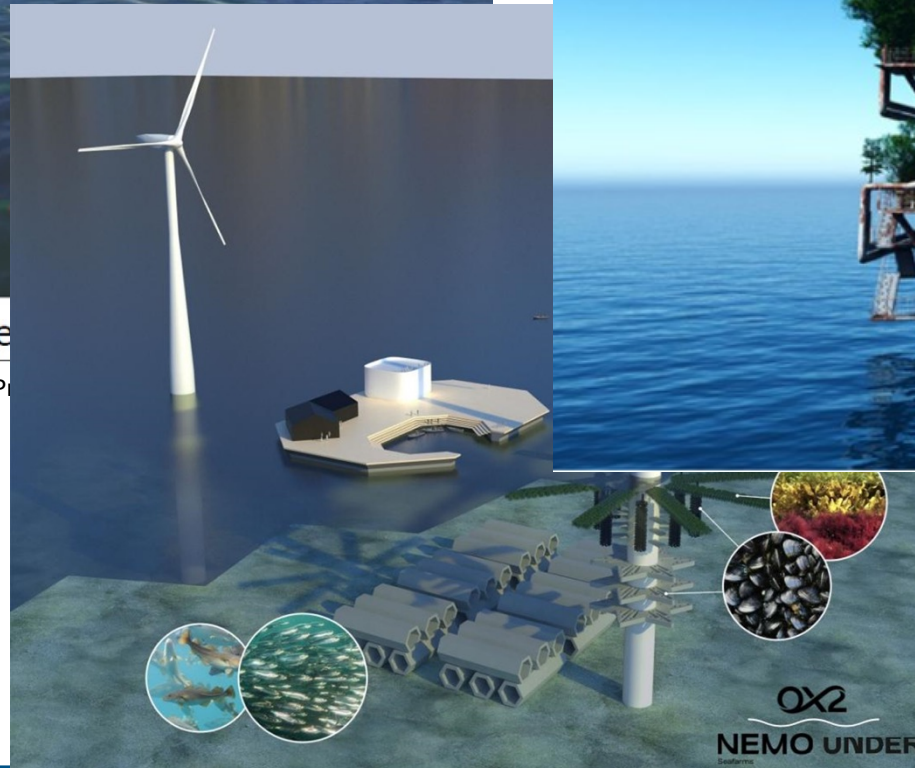
Emerging ecosystem-based Maritime Spatial Planning topics in North and Baltic Seas Region

- Hankkeen vetäjänä toimii De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, Alankomaat) ja muut partnerimaat ovat Ruotsi, Ahvenanmaa, Saksa, Puola, Tanska, Belgia ja Ranska.
- Mukana myös HELCOM, VASAB, Nordregio ja Suomen ympäristökeskus (Syke). Suomen ympäristöministeriö on mukana hankkeessa seuraajajäsenenä.
- eMSP NBSR -hankkeen päätarkoituksena on edistää merialuesuunnittelun rajat ylittävää yhteistyötä Itämeren ja Pohjanmeren merialuesuunnittelun viranomaisten kesken.
- Hanke tukee merialuesuunnittelun ensimmäisen kierroksen arviointi- ja seurantatyötä, sekä toisen suunnittelukierroksen tietotarpeita erityisesti merialuesuunnittelun mahdollisuuksista ilmastonmuutoksen hallinnan ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden osalta.
- Hanke tukee ekosysteemipohjaista lähestymistapaa merialuesuunnittelussa. Hanke tarjoaa mahdollisuuden tarkastella datan yhtenäistämistarpeita EU-tasolla, sekä monitorointi- ja evaluointimenetelmien käyttökelpoisuutta erilaisissa hallinnollisissa viitekehyksissä.
- Hankkeessa on suunnitteilla tapaustutkimus, johon osallistuvat Suomen lisäksi Ahvenanmaa ja Ruotsi.
- Hankkeessa toteutetaan **Suomen MariPark-pilotti**.
- Hankkeen sivut [eMSP NBSR – eMSPproject.eu](https://emspnbsr.eu)

maripark, business

Bert Groenendaal, BGC Consultancy, eMSP NBSR P

[Hack the Ocean – a multi-use hackathon | Nordic Innovation](#)

MSP-Green

Co-funded by
the European Union

Maritime Spatial Planning as enabler of the European Green Deal

- Hankkeen vetäjä on Consorzio per il coordinamento delle ricerche inerenti al sistema lagu-nare di Venezia (CORILA, Italia) ja muina partnerimaina ovat Suomen lisäksi Espanja, Ranska, Bulgaria, Tanska ja Latvia.
- Saksa, VASAB ja Suomesta ympäristöministeriö ovat hankkeessa seuraavina jäseninä. Hankkeessa on edustus kaikilta Euroopan Unionin merialueilta, joka mahdollistaa ensimmäistä kertaa kattavan eri merialueiden keskinäisen merialuesuunnitteluyhteistyön.
- MSP-GREEN -hanke tukee merialuesuunnittelun toisen suunnittelukierroksen tietotarpeita erityisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman osalta; miten ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen huomioidaan merialuesuunnittelussa ja miten tuetaan kestävää merellistä ruoan- ja energiantuotantoa.
- Suomessa kaksi tapaustutkimusta, jotka tukevat suoraan toisen suunnittelukierroksen tarpeita.
 - merellisten monikäyttöalueiden tarkemman tarkastelun, jolloin tarkastelun keskiössä ovat kalankasvatus, merilevän ja simpukoiden kasvatus, kalastus, merituulivoima, turismi ja vapaa-ajanvietto, sekä
 - ilmastonmuutokselle herkkien alueiden ja refugia-alueiden tunnistamisen (biologiset, geologiset sekä sosio-kulttuuriset tekijät) ja huomioonottamisen merialuesuunnittelun keinoin.

BALTIC SEA2LAND

Fostering integrated governance for the joint sustainable use of human and nature capital in the near shore zone

Interreg Baltic Sea Region 2021–2027

- Hankkeen partnerit koostuvat Itämeren maiden kansallisista, alueellisista ja paikallisista edustajista.
- Hankkeen vetäjä on Ministry of Environmental Protection and Regional Development (MoEPRD, Latvia) ja muina partnerimaina ovat Suomen (Varsinais-Suomen liitto) lisäksi Viro, Liettua, Puola ja Saksa.
- VASAB ja HELCOM, sekä Suomesta ympäristöministeriö, Kymenlaakson liitto, Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Lapin liitto ovat hankkeessa mukana seuraajajäseninä.
- Hankeaika 36 kk, ajalla 1/2022 – 12/2024. Projektisuunnittelija Roosa Mikkola.
- Baltic Sea2Land -hanke tukee merialuesuunnitelmien ja rannikkostrategian alueellisesta implementointia. Hankkeessa toteutetaan alueellisia pilotteja kaikilla Suomen merialuesuunnittelualueilla.
- Pilottien avulla kohtautetaan alueen merialuesuunnittelun, merenhoidon ja vesienhoidon viranomaisia, sekä merellisten elinkeinojen harjoittajia ja asiantuntijoita, ja valmistellaan käytännönläheiset alueelliset tavoitekuvat ja toimintamallit strategisten suunnitelmien jalkauttamiseksi. Hankkeen toimet tukevat maakuntakaavoitusta ja aluekehitystä.

Roosa Mikkola / Baltic Sea2Land

Laura Pietilä / eMSP NBSR

Vesa Arki MSP-Green

MSP-EGD

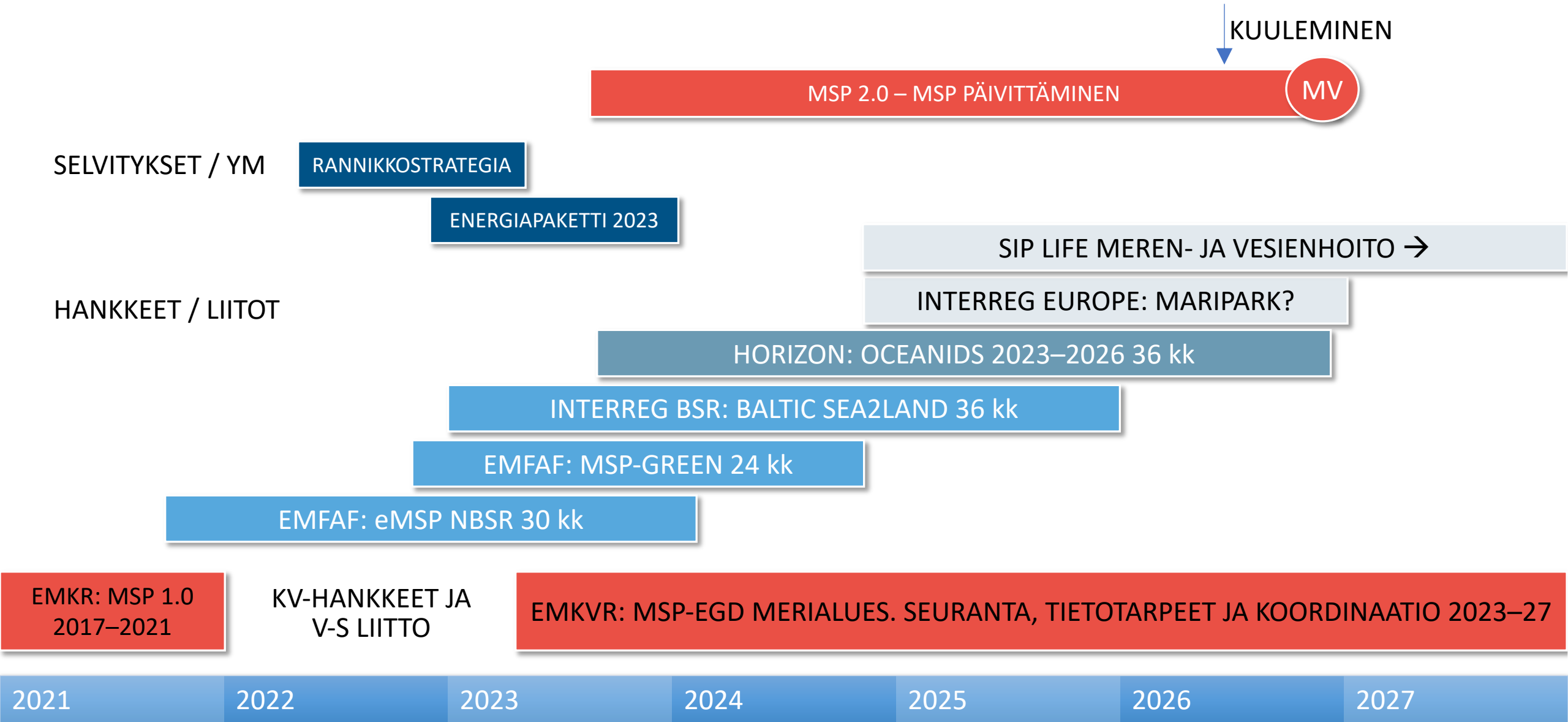

Co-funded by
the European Union

Merialuesuunnittelu – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

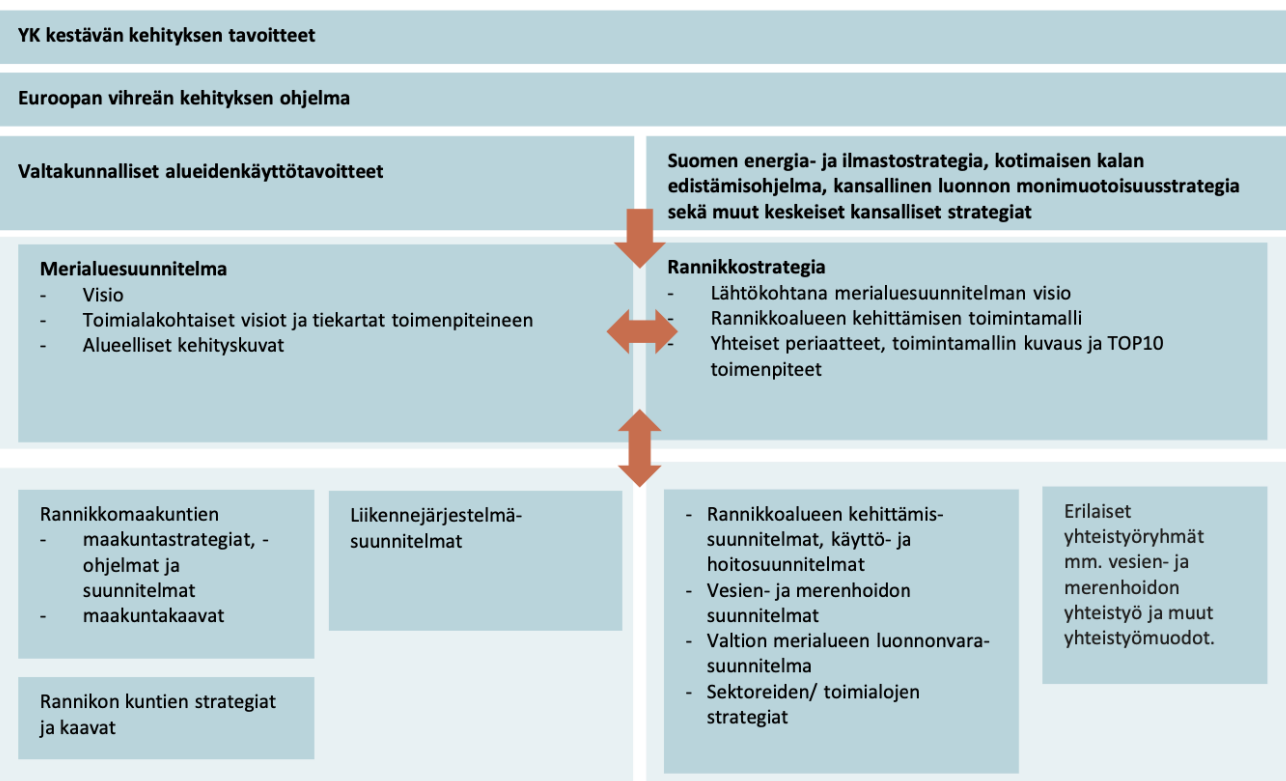
- Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston 2021–2027 (EMKVR) kansallisesta meripolitiikan toimintalinjasta on myönnetty rahoitus MSP-EGD (Merialuesuunnittelu – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma) eli **Merialuesuunnittelun tietovarannon sekä adaptiivisen yhteistoiminnallisen suunnittelun vahvistaminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamiseksi -hankkeelle**. Hanke toteuttaa rannikon maakuntien liittojen toisen merialuesuunnittelukierroksen ensimmäisen osion.
- Hankkeen toteutusaikataulu on 30 kk ajalla 1.6.2023–31.12.2025. Hankkeessa on budjetoitu merialuesuunnittelu yhteistyön koordinaattorille 80 % työaika ajalle 6/23–2/24, 90 % työaika ajalle 3–10/24 ja 100 % työaika ajalle 11/24–12/25.
- Hankkeen kokonaisbudjetti on 715 440 euroa. EMKVR meripolitiikan rahoitusosuus on 80 %. Omarahoitusosuus hankkeelle on siten 143 088 euroa, josta vastaavat yhdessä samansuuruisin osuuksin Varsinais-Suomen liiton lisäksi kaikki muut rannikon maakuntien liitot, eli Keski-Pohjanmaan liitto, Kymenlaakson liitto, Lapin liitto, Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Satakuntaliitto ja Uudenmaan liitto. Ympäristöministeriöltä haetaan tukea liittojen omarahoitusosuuden puolittamiseksi.
- MSP-EGD-hankkeella varmistetaan merialuesuunnittelun ja -suunnitelmien integroiminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoiteasetteluun ja siten yhteiskunnan vihreän siirtymän tukeminen merialuesuunnittelun keinoin.
- Hankkeella tuetaan strategista merellistä turvallisuutta ja kansallista huoltovarmuutta merellisen energiantuotannon, merellisen ruoantuotannon sekä meriliikenteen osalta, ja vahvistetaan tietopohjaa ja osaamispääomaa erityisesti meriluonnon suojelun ja ennallistamisen, sekä ilmastonmuutoksen osalta merialuesuunnittelun roolin tunnistamiseksi ja vahvistamiseksi kansallisissa tavoitteissa.
- Hankkeessa toteutetaan voimassa olevan Suomen Merialuesuunnitelma 2030 seuranta- ja arviointityö ja tuetaan adaptiivisen hallinnan integrointia luontevaksi ja kiinteäksi osaksi merialuesuunnittelua.
- Hankkeessa kerätään kattavasti tietoa merellisistä sektoreista ja meriympäristöstä, ja analysoidaan sitä merialuesuunnittelun mittakaavaan sopivaksi. Vahvistettava tieto- ja osaamispääoma sekä jaettu ymmärrys kehityskuvasta ja sen vaatimista toimenpiteistä tarjoavat tietoa merialuesuunnittelun lisäksi myös maakuntakaavoitukseen ja yksityiskohtaisempaan maankäytön suunnitteluun, sekä aluekehityshankkeiden, merialueen luonnonvarasuunnitelmien ja muiden merellisten sektoreiden sekä meriympäristön hoito- ja käyttösuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamiseen.

Merialuesuunnittelun toisen kierroksen aikataulu

Suomen rannikkostrategia 1/2

Maan ja meren vuorovaikutus
Merialuesuunnitelman toteuttamistoimenpiteet
Skenaarioiden päivitys

Rannikkostrategian suhde muihin keskeisiin strategioihin ja suunnitelmiin.

SUJUVALLA YHTEISTYÖLLÄ
JA VIESTINNÄLLÄ
LÄPINÄKYVÄÄN
PÄÄTÖKSENTEKOON

Eri sidosryhmien tavoitteet huomioidaan ja sovitetaan yhteen osallistamisen ja yhteistyön kautta

Tuotetaan, jaetaan ja hyödynnetään tietoa aktiivisesti ja avoimesti eri sidosryhmien kesken

Vertaisopitaan ja jaetaan kokemuksia ja oppeja yhteisesti matkan varrella

ILMASTONMUUTOKSEN
HILLINTÄ, SIIHEN
SOPEUTUMINEN JA
LUONTOKADON TORJUNTA

Toimitaan **kestävyys ja vastuullisuus edellä** rannikolla

Pidetään **ainutlaatuinen rannikko ja saaristo sosiaalisesti ja ekologisesti** hyvinvoivana

Tunnistetaan ja huomioidaan **alueellisuus ja paikalliset erityispiirteet** niin luontoympäristön kuin kulttuuriperinnön osalta

Huomioidaan **luontoarvot ja suojeleverkostot** alueiden kehittämisessä

YMMÄRRYSTÄ
PAIKALLISELTA TASOLTA
KANSALLISEEN JA
GLOBAALIIN KONTEKSTIIN

Huomioidaan laajasti erilaiset **kokonaisvaikutukset**

Turvataan alueiden **saavutettavuus**

Säilytetään ja **parannetaan elinkeinojen toimintaedellytyksiä** niiden **monialaisuus** huomioiden

Huomioidaan **rannikon kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus**

VAIKUTTAVIA TOIMIA
RANNIKON
KEHITTÄMISEKSI,
AKTIIVISTA
JALKAUTTAMISTA JA
SEURANTAA

Tehdään **vaikuttavia toimenpiteitä** rannikon tilan parantamiseksi

Käytetään yhteisiä **malleja, käytäntöjä ja seurantaa** strategian tavoitteiden toteutumiseen ja toimenpiteiden jalkautukseen

Varmistetaan **riittävä rahoitus** tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämiseen

Rannikkostrategian yhteiset periaatteet.

Suomen rannikkostrategia 2/2

10 toimenpidekorttia

- Ajantasainen tilannekuva
- Hyvien käytäntöjen foorumi
- Saavutettavuuden parantaminen
- Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen
- Ruoan riittävyyden turvaaminen
- Energian riittävyyden turvaaminen
- Poikkeustilanteisiin varautuminen
- Kestävä maankäyttö ja rakentaminen
- Hyvinvoiva rannikkoyhteisö
- Hyvinvoiva rannikkoluonto

RANNIKKOSTRATEGIAN TOIMENPIDEKORTTI

Ruoan riittävyyden turvaaminen

2 **2. OLLA**

3 **3. TERVEYTTÄ JA HYVINVOITTA**

14 **14. VEENALAISET TUOTTEET**

Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset **kotimaiselle ruoantuotannolle**. Tarvitsemme riittävästi ravitsevaa ruokaa myös erilaisten poikkeustilanteiden aikana. Ekosysteemien toimivuus on olennainen osa ruoan riittävyyden turvaamista. Vainisteilla oleva kansallinen ilmastoruokajohjelma tukee yhteiskunnan siirtymistä kohti ilmastokestävää ruokajärjestelmää.

Ruoan huoltovarmuuteen liittyvät **tuottamisen, säilyttämisen ja jakamisen näkökulmat**. Kestävän maatalouden ja kalatalouden tuotantoodellisuudet on turvattu, ja ne tuovat työtä ja toimeentuloa rannikolle. Tässä EU:n ja kansallinen maatalous- ja kalatalouspolitiikka ovat keskeisessä roolissa. Kalatalouden toimintaympäristö mahdollistaa alan arvokkaan ja kestävä kasvun. Kotimaisen kalan ja kasvisruoan käyttöä edistetään.

Elintarvikehuollon osalta alkutuotanto, elintarviketeollisuus, kauppa ja logistiikka toimivat **tiivissä yhteistyössä**. Kalatalouden sekä meriliikenteen ja logistiikan osaamista ja osaajien määrää lisätään ruoantuotannon ja sen kuljetusten turvaamiseksi.

TOTEUTTAA PERIAATETTA

ENSIMMÄISET VAIHEET

- Selvitetään merellisen ruoantuotannon monikäyttöalueiden kehittämismahdollisuudet, m. luonnon huomiointi suunnittelussa, elinkaarimallit sekä hallinto- ja lupakäytäntöjen tarkastelu
- Sujuvoitetaan ja yhtenäistetään kalatalouden lupakäytäntöjä
- Huomioidaan ja turvataan kalastuksen toimintaympäristö merellisiä toimialoja kehitettäessä, m. kalankasvatuksen tuotantopaikkojen riittävän määrän turvaaminen
- Edistetään vesiviljelyä, missä se on mahdollista alueelliset erityispiirteet, erityisesti vedenlaatu, huomioiden
- Hallitaan ja vähennetään alkutuotannon ravinnepäästöjä, myös uusilla innovaatioilla

TOIMIALAKOHTAISET TARPEET

- Turvataan ruoan tuotantoodellisuudet rannikolla
- Laaditaan toimintamalli lähiruokaan liittyvien ketjujen yhdistämiseen
- Edistetään kotimaisen kalan käyttöä (esimerkiksi ruokajohjelmat ja vähittäismyyni)
- Pilotoidaan ja otetaan käyttöön uusia teknologioita (levän kasvatusta, simpukoiden kasvatusta) sekä huomioidaan näiden synergia esimerkiksi kalankasvatuksen ravinnekuorman vähentämiseksi
- Selvitetään ruoantuotannon huoltovarmuuden synergiaa ja rajapinnat suhteessa saavutettavuuteen ja energian huoltovarmuuteen

TOIMIJIAT

Ministeriöt ELY:t Maakuntien liitot Kunnat Asukkaat ja matkailijat Yrittäjät Muut viranomaiset Järjestöt ja yhdistykset Tutkimuslaitokset

RANNIKKOSTRATEGIAN TOIMENPIDEKORTTI

Energian riittävyyden turvaaminen

7 **7. TUULIENERGIA**

8 **8. ENERGIATUOTTAJIA JA TALOUDELLISUUTTA**

12 **12. TUULIENERGIAN TUOTTAMINEN**

13 **13. ENERGIATUOTTAJIA**

geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset **kotimaiselle energiantuotannolle**. on keskeinen rooli huoltovarmuudessa. Se kytketty näin lisäsi myös ruoantuotannon.

Tuulivoiman tuotannolle määritellään kansallinen tavoitetaso ympäristövaikutukset huomioiden. Varaudutaan aluesuunnittelussa suuren mittakaavan merituulivoimarakentamiseen. Lisäksi tehdään yhteistyötä Itämeren maiden kanssa Itämeren merituulivoiman tavoitteiden ja kokonaisvaikutusten määrittämiseksi, huomioiden muun muassa maisemavaikutukset ja vedenalaiset meluvaikutukset.

geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset **kotimaiselle energiantuotannolle**. on keskeinen rooli huoltovarmuudessa. Se kytketty näin lisäsi myös ruoantuotannon.

Tuulivoiman tuotannolle määritellään kansallinen tavoitetaso ympäristövaikutukset huomioiden. Varaudutaan aluesuunnittelussa suuren mittakaavan merituulivoimarakentamiseen. Lisäksi tehdään yhteistyötä Itämeren maiden kanssa Itämeren merituulivoiman tavoitteiden ja kokonaisvaikutusten määrittämiseksi, huomioiden muun muassa maisemavaikutukset ja vedenalaiset meluvaikutukset.

TOTEUTTAA PERIAATETTA

ENSIMMÄISET VAIHEET

ritellään energian siirtokapasiteetin kansallinen tavoitetaso ja ruunaehdot uudet energialähteet sijoittumistarpeet

ritellään tuulivoiman tuotannolle kansallinen tavoitetaso ympäristövaikutukset huomioiden

ritetään merituulivoima-alueiden tarpeet ottaen huomioon (mm. satamaverkoston, huollon ja tisten pisteiden näkökulmasta)

ritetään energian monikäyttöalueiden kehittämismahdollisuudet, m. luonnon huomiointi suunnittelussa, elinkaarimallit sekä hallinto- ja usmahdollisuudet

- Ylläpidetään ja kehitetään satamaverkostoa, huomioiden esimerkiksi vetytuotantolaitosten sijoittumistarpeet
- Selvitetään energiantuotannon huoltovarmuuden synergiaa ja rajapinnat suhteessa saavutettavuuteen ja ruoantuotannon huoltovarmuuteen
- Kannustetaan ja pilotoidaan paikallisia, osin tai kokonaan omavaraisten energiaosakeyhtiöiden ja energiaosuuskuntien perustamista
- Seuravassa vaiheessa tunnistetaan mahdollisuudet verkostomaisten kokonaisuuksien rakentamiselle osakeyhtiöiden ja osuuskuntien pohjalta

TOIMIALAKOHTAISET TARPEET

ELY:t Maakuntien liitot Kunnat Asukkaat ja matkailijat Yrittäjät Muut viranomaiset Järjestöt ja yhdistykset Tutkimuslaitokset

www.merialuesuunnittelu.fi
www.merialuesuunnitelma.fi

